

Kakor se sprevidi iz tukajšnjih ureditev, so Rusi že mislili za gotovo: Galicija je naša. Polja revnih ljudi so vsa lepo obdelana in obsejana, drugo je tudi že vse lepo v redu in snagi. Do judov in velikih judovskih podjetij pač niso imeli usmiljenja. Judovske hiše in tovarne so porušene do tal. Čudno se mi je pa zdelo, ko sem zdaj po osmih mesecih prišel v kraje, ki sem jih že lani obhodil, ali pravzaprav malo bolj po domače povedano: preletel, da je še tako urejeno.

Zdaj so vse države prepričane, da je kmetijstvo prva podlaga države, posebno v vojski. Kateri ljudje so tukaj? Večinoma kmečki in revni ljudje. Odkod so tisoči konjev, odkod vsak dan na tisoče klavne živine? Vse od kmeta! Odkod vzamejo, da vozijo vsak dan vlak za vlakom: žito, krompir, seno? Ali morebiti to mesta pridelajo? Ne, tudi kmet! Prej je moral kmet s klobukom v roki hoditi po pisarnah, a zdaj najdejo sami pot v tvojo žitnico in tvoj hlev. In

prej se ni smel nikamor vmešavati. A zdaj sprevidimo, da edinstvo je prvi stebel države. Ko bi ne bili edini, bi nas že davno bili naši sovražniki pozobali. Pa zadosti tega.

Kako ste kaj doma? Bog nas varuj še ene zime tukaj učakati; ker letošnja zima v Karpatih je naredila več revežev kakor pa krogla. Pa če se ne misli celi svet uničiti, potem bomo vendar enkrat učkali mir. Srčne pozdrave Vam in vsem Šentlovrenčanom! Z Bogom domovina, mili moj slovenski kraj!

Dne 25. junija piše: Srčne pozdrave iz glavnega mesta Galicije! Dobro se imamo tukaj, ker nam je pustil „Muskal“ na razpolago lepe zaloge živeža. — Kmalu bode čist zrak po Galiciji, namreč od Rusov, potem pa bomo še polentarju malo lase zmešali. Z Bogom za domovino! Pisati ne vtegnem veliko, ker moramo hiteti, da očistimo Galicijo smeti!

(Nadaljevanje pisma na 7. strani)

Nova krvava bitka na Goriškem še ni končana. — Naši Italijane povsod odbili. — Sovražnik ima velikanske izgube. — Slovensko in hrvaško junaštvo. — Nov drzen napad na italijansko obal.

Maribor, 28. julija.

Deset dni že divja nova krvava bitka ob Soči. Preteklo soboto, dne 24. julija, je srčnost te bitke nekoliko ponehala. Zadnje dni pa so se ogromni italijanski napadi na naše postojanke pri Gorici ponovili zopet z velikansko silo. Sovražnik naveli na Doberdobsko gorsko planoto in na ostale naše postojanke so bili zopet popolnoma odbiti. Italijani so po poročilih nepristranskih vojnih poročevalcev izgubili za tiste dni ob Soči — eno tretjino svoje tamošnje armade.

Ob koroški meji se artilerijski boj za Naborjet nadaljuje.

Na tirolski fronti pa se vršijo le manjše praske in topovski oganj. Tudi tukaj ni prišel Italijan ne za korak naprej.

Težki boji ob Soči.

Monakovski list „M. N. N.“ opisuje boje, ki so se vršili pretekli teden ob Soči in pravi: „Boji ob Soči se dajo primerjati samo z onimi dnevi o Velikonoči, ko so Rusi na prelazu Dukla hoteli na vsak način predreti. Kadorna zasleduje natančno isto taktiko brezobzirnega žrtvovanja človeškega materiala! Vedno naraščajoča viharja poplav svežih čet se izliva sedaj že več dni neprenehoma proti našim postojankam. Vedno priderejo zopet novi, pripravljeni polki, katerim se potem večkrat posreči, doseči naša kritja. Boji mož ob možu ponoči ob bajnem svitu žarometov so tako strašni, da še ni bilo kaj takega v tej vojni. Kajti Dalmačinci, že v miru smrtni sovražniki Italijanov, hrvaški velikani in planinci se vržejo z nepopisljivo silovitostjo na Italijane, take da se morajo vrniti ti skoro že pred ciljem. Čeprav se laški napadi še nadaljujejo, se da sklepati že iz sedanjega ugodnega položaja, da bo izid velike bitke prav uspešen za Avstro-Ogrsko.“ (Opomba uredništva: In tako je tudi bilo. Tudi v drugi veliki bitki so bile italijanske žrtve zamašne!)

Bitka ob Soči ena najhujših in najstrašnejših v svetovni vojni.

Bojevanje ob soški črti, ki se je razvilo v najhujše in najstrašnejše boje svetovne vojne, traja dalje z obnovljeno silovitostjo in še ni videti odločitve. Tudi v sedanjih bitki ob Soči je naperjen glavni napad Italijanov na Doberdobsko planoto, ktero obsipavajo z strašanskim artilerijskim ognjem. Iz vodljivih zrakoplovov vodijo italijanski artilerijski opazovalci ogenj na vse strani in je navdajo celo na posamezne vojaške in osebe. Tri dni so tučili topovi skoraj neprenehoma. Vršilo se je zopet strašno streljanje; z občudovanja vredno hrabrostjo se držijo naše vrle čete in če se posreči sovražniku vdreti v kako našo postojanko, se ne vesei kaj dolgo svojega uspeha. — Drugi sunek Italijanov je naperjen proti Gorici, za katero se razvijajo vedno novi boji, v katerih je imel sovražnik po izjavah ujetnikov že prav težke izgube; poseljeno en italijanski armadni zbor je izgubil pri tem že tretjino svojega moštva.

Gorica.

Italijanski polkovnik Barone piše v „Tempsu“: V Gorici in okolici se izpopolnjujejo utrdbe na hribih nad mestom posebno močno; tukaj so postavljeni tudi topovi največjega kalibra. Ni mogoče, kaj storiti proti mestu, dokler niso v naših rokah vse utrdbe, ki obdajajo mesto. In ker vzvišena lega utrdb onemogočuje artilerijsko predpripravo, stanejo ti napadi obilo krvi. — Treba pa tudi pribiti, da so dobili Avstrijci ojačenja in da jih še vedno dobivajo.“

Lah Gorice ne sme dobiti!

Goriški „Novi Cas“ piše: „Mi tu ob meji občutimo še posebej vojne grozote. Zapuščene hiše, razdejana poslopja, oskrnjena svetišča, prelita kri nam govori več kot vsi opisi, kaj je vojska. Pa pogum! Proč s strahom, proč z bojaznijo in trepetom! Posnemajmo srce stare ženice v Podgori, ki je stala na cesti pred svojo hišo, v kateri je živela celih 65 dolgih let. Bila je rojena v njej, se veselila v njej kot otrok in dekle; v njej se je poročila, v njej pestovala svoje otroke. V hišo pa ni mogla več, ker je bila že vsa v razvalinah. „Mati pogum!“ — „Bog daj, da bo Lah kmalu vržen nazaj! Na Sveto Goro pojdem, da se Materi božji zahvalim in ji darujem za cerkev, kar imam!“

Ni mislila ne na bedo, v kateri se je nahajala, ne na hišo, ki je ležala podrti pred njo, njeno srce je bilo polno zauravanja in poguma; njeno srce je verovalo na zmago in mislilo pred Kristusnim podrtim domom, kako bi omagalo zidati hišo Mariji v čast! To je duh, ki ga moramo imeti vsi! Naj se raje vsa Gorica zdrobi v prah in v pepel, samo da je podli sovražnik ne dobi! Gorica je lepa, a iz podrtij bi vstala še lepša; pod Lahom bi pa bila sužnja. Suženjstvo pa je hujše kot smrt.“

Tržaški namestnik v Gorici.

Kako neresnične so vse govorice, ki so se pretekli teden širile o Gorici, češ, da je padla, nam najbolje pričuje to, da je v petek, dne 23. t. m., obiskal tržaški namestnik Gorico in sprejemal zastopnike različnih uradov. V poročilu o svojem obisku pravi namestnik, da se je znova prepričal o domoljubnem zadržanju našega goriškega ljudstva.

Naši domači junaki.

Iz vojnega časnikarskega stana se poroča, da se naše domače štajerske čete vseh vrst borijo ob soški fronti z neprimernim junaštvom in tekmujejo v izvanrednih hrabrih činih z drugimi četami. Veliko število naših rojakov je predlaganih v odlikovanje. — Naši slovenski štajerci, kakor je že razvidno iz raznih pisem, ki jih priobčujemo na drugem mestu, so v boju proti verolomnemu Italijanu res dika in ponos naše armade. Naši hrabri fantje in možje dobro vedo, da je na izidu velikanske borbe pri Gorici res mnogo odvisna tudi usoda naše ožje domovine. S svetim domoljubjem in ne glede na skoro nečloveške napore in težave, se borijo naši vrli Slovenci za srečno zmago avstrijske armade in popolni poraz hinavskega Italijana.

Hrvatje branilec slovenske zemlje.

O bojih za Krn poročajo hrvaški listi: V fronti so nas obdelavale sovražne 10- in 15-centimeterske havbice. Ob celi črti nas je iskala s svojim ognjem sovražna pehota; iz njenih vrst nam so prinašale italijanske pozdrave tudi gorske granate. Samo v mojo zelo stisnjeno postojanko je padlo okrog 200 granat. Bučalo je in treskalo, da sem menil, da ne pridem več živ iz tega boja. Bombardiranje je trajalo dva prva dneva julija. Dne 3. julija v jutro je ledil rezek alpski napad. Dne 6. julija bil je vroč dan. Nisem zmožen, da bi to opisal. Ob štirih zjutraj se je začel moreč artilerijski ogenj. Trupla padlih junakov, ki smo jih bili prejšnji dan pokopali, so italijanske granate izkopale. Ob pol petih v jutro so nastopili trije bataljoni alpincev in bersagli-erov, ki so cvet italijanskih čet, k naskoku. Razvila se je splošna rokoborba. Stotnik Kastner, junak junakov, je bil pri tem ranjen. Poročnik Rajsič je dobesedno branil skalni vrh do zadnje kapljice krvi. Moštvo je navdušeno vpilo: „Dokler je še kak Zago-

rec, Italijani ne bodo osvojili čeri!“ Italijanom so lučali kamenje v obraz. V boju z rokami smo se bili z bajoneti, sekirami, lopatami, da, celo z zobmi. Naša rezervna kadeta Solc in Gelb sta bila v tem boju ranjena. Na pomoč je prišlo pol stotnije pod poveljstvom poročnika Pollacka. Trobentači so trobili k naskoku kakor leta 1848. Odmevalo je od skalnih sten. Naš poročnik Femen je s svojo stotnijo izvršil protinaskok. Italijani so morali zapustiti postojanko, ki je le 100 korakov bila pred nami, in se umakniti na goro na oni strani. Zvečer je nastopil razmeren mir. O sprédje je posejano z italijanskimi mrličmi. Tako je naš bataljon dokazal, da se zamore domovinska ljubezen in hrvaška hrabrost upirati tudi trikratni premoci italijanskih čet. Nj. ekselencija general Borojevič je brzojavil: „Živijo bataljon! Slava palim junacima!“ Po prizadevanju častniškega zbora se je uvedlo zbiranje za svoje padlih junakov. Zbrali smo že nekaj sto kron in jih pošljemo v Zagreb.

Boj v zraku.

Avstrijski zrakoplovec je dne 25. julija v prav zgodnjih jutranjih urah metal na italijansko mesto Verona bombe. Ubitih je več oseb, porušilo se je dvoje hiš in ena tovarna. Prebivalstva se je lotil grozen strah.

Dne 20. julija zvečer je avstrijsko letalo metalo bombe na italijanske postojanke ob Soči. Italijani so zrakoplov obstreljevali s šrapneli, a ta se je srečno vrnil.

Italijani dan za dnevom opazujejo z zrakoplovi našo železnico pri Nabrežini in pri Divači ter sampa tje mečejo na njo bombe, ki pa svojega namena niso dosegle.

Dne 23. julija, zvečer ob pol 8. uri, so se nad južnotirolskim mestom Riva pojavili trije italijanski zrakoplovi. Vrgli so osem bomb, ki so pa padle le samo v vrteve in prazne ulice.

Kače na italijanskem bojišču.

Naš znanec Jurij Stegnar iz Loke nam piše z bojišča ob Soči: Na kraškem pečevju je zelo mnogo kače zalege in kuščarjev. Nekateri so debele kakor človeška roka. Mnogokrat je kača nevarnejša kakor italijanska krogla. Ko se vojak od silnega napora zlekne za kako pečino in ga krogla ne more zadeti, pa ga piči strupena kača. Posebno hujo je za ranjence, ki obležijo na pečini. Če kača ovoha kri, se priplazi blizu ranjenca in se mu zarije v rano. Italijanski ujetniki pripovedujejo, da umre med Italijani vsak dan več sto vojakov samo radi kačjega pika.

Gromenje topov v Ljubljani.

Poroča se: Gromenje topov je bilo v nedeljo, dne 25. t. m., posebno dobro slišati. Natančno se je moglo razločevati jasnejše pike poljskih topov od globokega basa havbic in možnarjev. Zlasti v predpoldanskih in opoldanskih urah je sledil votel grom za gromom. Vzrok, da se je v nedeljo slišala bojna nevihta z italijanske meje tako dobro, je pač ta, da je bila zračna akustika vsled deževja posebno dobra in da je prihajal od meje sem ugoden veter.

Kolera v Italiji.

V Benetkah in Veroni je začela razgrajati kolera. V Rimu že sedaj vlada velik strah pred njo. — Vse gosposke ženske, ki so sedaj stregle bolnikom, zapuščajo bolnišnice.

Zopet uspešen napad na italijansko obal.

Dne 23. julija zjutraj je zopet zelo uspešno obstreljeval oddelek našega vojnega brodograja italijansko izhodno morisko obal v dolgotni 160 km. Močno poškodovanih je bilo 5 italijanskih železniških postaj, 1 pa popolnoma upepeljena. 4 lokomotive in veliko železniških vozov je bilo uničenih. Poškodovan je bil tudi važni železniški most pri mestu Pedaso, porušenihi več železniških skladišč, 1 svetilnik, 1 železniški tunel in še več drugih v vojaškem oziru važnih poslopij. Značilno je za italijansko vojno brodograjo, da je mogel naš oddelek vojnega brodograja mirno in popolnoma nemoteno obstreljevati italijansko morisko obal, in povzročiti škodo, ki znaša na milijone, ne da bi se bila pokazala kaka italijanska vojna ladja. Italijanski list „Stampa“ sicer priznava velikansko škodo, katero je povzročilo avstrijsko obstreljevanje, a vsem italijanskim listom je prepovedano objaviti visokost te povzročene škode.

Koliko je doslej izgubila italijanska mornarica.

Po osmih tednih vojske ima italijanska mornarica sledeče izgube: dne 24. maja: torpedni rušilec „Turbine“; dne 1. junija: mornariški zrakoplov „Citta di Ferrara“; dne 26. junija: en podmorski čoln; dne 5. julija: ena torpednyka; dne 7. julija: 10.400 tonska križarka „Amalfi“ in dne 18. julija pa: 7350 tonska križarka „Giuseppe Garibaldi“. A naša mornarica v tem času nima niti najmanjše izgube, italijanska mornarica pa kljub navedenim izgubam niti najmanjšega uspeha.